

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 21/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. T. Zaleta, advokát, s.r.o., Gemerská 2068/3, Košice, proti rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 36C/51/2014-463 z 27. februára 2020 a rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/204/2020 z 26. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov uvedenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie. Žiada aj odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) a uznesenia Mestského súdu Košice sp. zn. 36C/51/2014 z 8. novembra 2024 o výške trov civilného sporového konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ sa na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) žalobou domáhal proti žalovanej náhrady škody podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). Žalovaná zastupovala sťažovateľa v inom civilnom sporovom konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou medzi sťažovateľom a Trenčianskou univerzitou Alexandra Dubčeka v Trenčíne, pričom ako

advokátka v danej veci označila ako žalovanú osobu bez právnej subjektivity, a to fakultu uvedenej univerzity. Fakulta však nie je právnickou osobou, preto bolo konanie o sťažovateľovej žalobe v uvedenom spore právoplatne zastavené pre nedostatok spôsobilosti označeného žalovaného byť účastníkom konania. Následne mala žalovaná advokátka podať mimoriadny opravný prostriedok (podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora) a ústavnú sťažnosť, čo však neurobila, ani sťažovateľa neinformovala, že uvedené právne prostriedky nepodala. Žalovaná ako advokátka nepoučila sťažovateľa, že je potrebné, aby oznámil bývalému zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom pracovnom pomere a že žiada o pridelovanie práce. Škoda mala podľa sťažovateľa predstavovať ušlú mzdu, o ktorú bol ukrátený z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru.

3. Okresný súd žalobu sťažovateľa napadnutým rozsudkom zamietol. Sťažovateľ nepreukázal, že by potom, keď mu bola doručená výpoveď, zamestnávateľovi oznámil, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Pritom hmotnoprávnou podmienkou vzniku práva na náhradu mzdy je podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce oznámenie zamestnanca zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával. V pracovnoprávnom spore sa sťažovateľ žalobou domáhal len určenia neplatnosti výpovede bez náhrady mzdy a nárok na náhradu mzdy si neuplatnil ani v neskoršom priebehu konania. Ak zamestnanec neoznámí zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával a žalobou sa na súde domáha len určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa bez náhrady mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru, netrvá na ďalšom zamestnávaní. S takýmto prejavom vôle zákon nárok na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru (výpoveďou) nespája. Sťažovateľ ako žalobca teda nepreukázal výšku škody, ktorá mu mala vzniknúť činnosťou žalovanej súvisiacou s výkonom advokácie pre neho ako klienta v pracovnoprávnom spore.

4. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd prvoinštančný rozsudok okresného súdu potvrdil. Stotožnil sa so závermi okresného súdu. Doplnil, že z vykonaných dôkazov v prvoinštančnom konaní nie je preukázané, že bolo povinnosťou žalovanej upozorniť sťažovateľa na potrebu oznámiť zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, pretože sťažovateľ splnomocnil žalovanú advokátku iba vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, a nie aj na uplatnenie nároku na náhradu mzdy. Ako nemajúci oporu v relevantnej právnej úprave krajský súd vyhodnotil aj odvolací dôvod sťažovateľa, podľa ktorého oznámenie zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní, je nevyhnutné nielen pre budúce vymáhanie náhrady mzdy, ale aj pre úspešné domáhanie sa neplatnosti skončenia pracovného pomeru. V prvoinštančnom konaní nebola podľa krajského súdu dostatočne preukázaná vedomosť žalovanej, že sťažovateľ v budúcnosti zvažuje aj vymáhanie náhrady mzdy a že preto pri riadnom a odbornom výkone svojej profesie mala vykonať úkon podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce. Okresný súd podľa krajského súdu neodmietol vykonanie dôkazov navrhnutých sťažovateľom (výsluch jeho manželky na účel preukázania predmetu právnych služieb, ktoré mu mala žalovaná poskytnúť), pretože sám sťažovateľ v odvolaní potvrdil, že neskôr v konaní už netrval na vykonaní tohto dôkazu. K sťažovateľovej kritike hodnotenia dôkazov okresným súdom krajský súd konštatoval správnosť záveru okresného súdu, podľa ktorého sa sťažovateľovi nepodarilo preukázať porušenie povinnosti žalovanej advokátky poučiť ho o potrebe účinenia oznámenia zamestnávateľovi, že trvá na pracovnom pomere a žiada o pridelovanie práce, pretože táto povinnosť nevyplýva zo zmluvy o poskytnutí právnej služby medzi sťažovateľom a advokátkou, ktorá tvrdila, že sťažovateľ ju

nesplnomocnil aj na uplatňovanie nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru, lebo mu išlo iba o česť.

5. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v ktorom namietal, že krajský súd odignoroval povinnosť riešenia predbežnej otázky, t. j. či by klient uspel pri nepochybení advokátky. Ak by žalovaná podala riadnu žalobu, tá by bola úspešná a potom by ku škode nebolo došlo. Škoda by sa mohla stať nenárokovanou (sťažovateľovi by išlo iba o česť) alebo vymožitelnou v osobitnom civilnom súdnom konaní voči zamestnávateľovi. Sťažovateľ nemusel trvať na pracovnom pomere ani na náhrade mzdy v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce, zákon takúto povinnosť zamestnancovi neukladá. To ale neznamená, že škoda neexistuje a že nebolo možné trvať na jej náhrade podľa Občianskeho zákonníka ako škody nevyplyývajúcej výlučne z ušlej mzdy. Nezaoberajúc sa argumentmi v rovine porušenia ustanovení Občianskeho zákonníka, došlo zo strany krajského súdu k porušeniu procesných ustanovení hraničiacemu s porušením práv na spravodlivý súdny proces.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 6Cdo/118/2022 z 15. augusta 2024 dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP. Konštatoval dostatočnosť odôvodnenia rozsudkov okresného súdu a krajského súdu v ich nerozlučnej jednote. Neopomenul, že sťažovateľ namietal aj nesprávne právne posúdenie veci, avšak nezadefinoval a nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu, a v nadväznosti na to ani nemohol uviesť, v čom nesprávnosť riešenia takej otázky krajským súdom podľa jeho názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená. Preto, hoci sa najvyšší súd snažil dovolateľovi porozumieť, nebolo možné vyabstrahovať otázku, na ktorej rozhodnutie krajského súdu stálo a súčasne odpoveď na ňu by mohla mať vplyv na rozhodnutie nižších súdov v prospech sťažovateľa.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ kritizuje napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, keďže sklzávajú do použitia Zákonníka práce, čím je dané nesprávne právne posúdenie a hrubá procesná vada. Sťažovateľ sa už totiž nedomáha náhrady mzdy, čo bolo zmarené pochybením žalovanej. Súd sa teda otázkou oznámenia podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce zbytočne zaoberali.

8. Sťažovateľ zdôrazňuje závažnosť pochybenia žalovanej, keďže je ťažko pochopiteľné, že tak skúsená advokátka nevie správne označiť žalovaný subjekt. Ignorovaním domáhania sa uplatnenia príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o škode v konaní súdov o žalobe o náhradu škody v nevyhnutnom spojení s vyriešením predbežnej otázky o neplatnosti výpovede boli porušené označené práva sťažovateľa. Všeobecné súdy sa zjavne vyhýbali preskúmaniu zákonnosti výpovede. O tejto otázke malo byť rozhodnuté práve v konaní, ktoré žalovaná svojím pochybením zmarila. To dokazuje úmyselné konanie žalovanej advokátky s dôvodným podozrením z negatívnej kolaborácie s protistranou, v dôsledku čoho nebolo sťažovateľovi umožnené, aby podal presné vysvetlenie s dôkazmi o dôvodoch/motívoch výpovede zamestnávateľa, o ktorých nikdy nemal možnosť vypovedať ani v nasledovných konaniach už proti menovanej advokátke o náhrade škody. To vyvoláva ďalšie dôvodné podozrenie na negatívnu kolaboráciu žalovanej advokátky nielen s protistranou v spore o neplatnosť výpovede, ale aj so sudcovským stavom v ďalších konaniach.

V konaní o náhrade škody bolo účelovo nepripustené riešenie predbežnej otázky platnosti výpovede s následným použitím príslušného ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody a vec sa bezdôvodne účelovo posunula do použitia Zákonníka práce o náhrade mzdy.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podčiarkuje, že sťažovateľ ako nedovolené zásahy do svojich základných práv označil rozsudky okresného súdu a krajského súdu. Do sťažnostného petitu nepojal uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo jeho dovolanie odmietnuté. Aj z dôvodov ústavnej sťažnosti rezultuje takmer výlučne kritika voči rozsudkom oboch nižších súdov v základnom konaní. Preto ústavný súd, rešpektujúc § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pri predbežnom prerokovaní skúmal iba napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu.

IV.1. K napadnutému rozsudku okresného súdu:

10. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu. Sťažovateľ totiž mal k dispozícii odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý aj podal a na jeho základe poskytol ochranu právam sťažovateľa krajský súd ako „iný súd“ v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie o nej.

IV.2. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

11. Sťažovateľ kritizuje kvalitu odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý podľa jeho názoru ignoroval potrebu preskúmania zákonnosti výpovede danej sťažovateľovi. Ústavný súd uvádza, že kritiku odôvodnenia oboch rozsudkov sťažovateľ predniesol v dovolaní podľa § 420 písm. f) CSP podanom proti rozsudku krajského súdu. Išlo o správny postup, pretože jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Najvyšší súd sa ako súd odvolací uvedenou námietkou meritórne zaoberal, nezistil však, že by namietanou vadou rozsudok krajského súdu trpel. Na tomto závere nič nemení ani odmietajúci výrok uznesenia najvyššieho súdu, pretože dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP zároveň priamo determinujú aj jeho dôvodnosť. Ak teda najvyšší súd dospeje k záveru, že dovolateľom označený dôvod prípustnosti podľa § 420 CSP nie je daný, ide zároveň aj o záver o dôvodnosti dovolania. Z pohľadu právomoci ústavného súdu vo svetle ústavného princípu subsidiarity jeho právomoci to znamená, že existoval „iný súd“ v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý poskytol ochranu sťažovateľovým právam proti rozsudku krajského súdu. Preto v tejto časti je potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

12. Pokiaľ ide o zvyšnú časť sťažostnej argumentácie proti rozsudku krajského súdu, ústavný súd z rekapitulácie obsahu sťažovateľovho dovolania v uznesení najvyššieho súdu, ktoré je dostupné na oficiálnom webovom sídle najvyššieho súdu (www.nsud.sk), zistil, že v dovolaní sťažovateľ predniesol námietky nesprávneho právneho posúdenia veci identické s dôvodmi ústavnej sťažnosti. Najvyšší súd predmetnú argumentáciu neignoroval, keďže konštatoval jej subsumovateľnosť pod dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP. Keďže ale sťažovateľ svoju uvedenú dovoláciu argumentáciu nesformuloval do v dovolacom konaní prejednávateľnej právnej otázky, jeho dovolanie v časti založenej na namietanom nesprávnom právnom posúdení veci bolo najvyšším súdom odmietnuté bez meritórneho rozhodnutia. Uvedený záver najvyššieho súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nespochybnil, a to nielen na úrovni jej rozsahu, ale ani v jej dôvodoch. Preto sa ním ústavný súd zaoberať nemohol. Nedostatok dovolania sťažovateľa z pohľadu prípustnosti jeho ústavnej sťažnosti v tejto časti znamená, že nevyužil riadne prostriedok nápravy (dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd poskytoval. Preto je v tejto časti ústavná sťažnosť neprípustná a ústavný súd ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa prednesenými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie veci na ďalšie konanie), ako aj jeho návrhom na odklad vykonateľnosti podľa § 129 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu